II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

12. november 2008,

300 miljoni euro suuruse laenu kohta, mida Itaalia andis ettevõtjale Alitalia nr C 26/08 (ex N 31/08)

(teatavaks tehtud numbri K(2008) 6743 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/155/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eelkõige selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid esitama märkusi vastavalt kõnealustele artiklitele [1] ja võttes neid märkusi arvesse,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Itaalia ametiasutused teavitasid komisjoni 23. aprillil 2008 toimunud koosolekul, et Itaalia ministrite nõukogu oli 22. aprillil 2008 heaks kiitnud 300 miljoni euro suuruse laenu andmise ettevõtjale Alitalia 23. aprilli 2008. aasta dekreetseadusega nr 80. [2]

(2) Kuna Itaalia ametiasutused ei olnud enne osutatud laenu andmise kohta otsuse vastuvõtmist komisjoni sellest teavitanud, soovis komisjon 24. aprilli 2008. aasta kirjaga (D/422119), et Itaalia ametiasutused kinnitaksid sellise laenu olemasolu, esitaksid selle kohta kogu vajaliku teabe, mis võimaldaks kõnealust meedet hinnata EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 taustal, peataksid osutatud laenu andmise ning teavitaksid komisjoni selle kohustuse täitmiseks võetud meetmetest EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohaselt.

(3) Samuti tuletas komisjon selle kirjaga Itaalia ametiasutustele meelde nende kohustust teavitada mis tahes projektist, mille eesmärk on riigiabi anda või muuta, ning mitte viia kavandatavat meedet ellu enne, kui komisjon on selle meetme uurimise menetluse tulemusel võtnud vastu lõpliku otsuse.

(4) Itaalia ametiasutused palusid 7. mai 2008. aasta kirjaga pikendada neile komisjoni 24. aprilli 2008. aasta kirjale vastamiseks antud tähtaega ning selle taotluse peale määras komisjon oma 8. mai 2008. aasta kirjaga (D/423186) Itaalia ametiasutustele vastuse esitamise tähtpäevaks 30. mai 2008.

(5) Itaalia ametiasutused vastasid 30. mai 2008. aasta kirjaga komisjoni 24. aprilli 2008. aasta kirjale. Selles kirjas teavitasid Itaalia ametiasutused komisjoni eelkõige dekreetseaduse nr 93 [3] vastuvõtmisest 27. mail 2008. Seadusega nähakse ettevõtja Alitalia jaoks ette võimalus kanda eespool osutatud laen omakapitali arvele.

---

[1] ELT C 184, 22.7.2008, lk 34.

[2] Decreto-legge nº 80, Misure urgenti per assicurare il pubblico servizio di trasporto aereo (*Itaalia Vabariigi ametlik väljaanne* nr 97, 24.4.2008).

[3] Decreto-legge nº 93, Disposizioni urgenti per salvaguardare il potere di acquisto delle famiglie (*Itaalia Vabariigi ametlik väljaanne* nr 127, 28.5.2008).

(6) Samal ajal esitasid komisjonile eelkõige mitu lennuettevõtjat kaebusi, et teatada Itaalia valitsuse poolt 300 miljoni euro suuruse laenu andmisest ettevõtjale Alitalia.

(7) Komisjon teatas 12. juuni 2008. aasta kirjaga (D/203822) Itaalia ametiasutustele oma 11. juuni 2008. aasta otsusest algatada ametlik uurimismenetlus vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 2. Kõnealuses otsuses kutsus komisjon Itaaliat ja teisi huvitatud isikuid üles esitama kindlaksmääratud tähtpäevaks oma märkused. See otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. ([4])

(8) Itaalia ametiasutused esitasid 12. juuli 2008. aasta kirjaga (A/509783) komisjonile oma märkused. Samuti sai komisjon viielt huvitatud isikult märkused, mille ta edastas Itaalia ametiasutustele 3. septembri 2008. aasta kirjaga (D/433031). Nende huvitatud isikute loetelu on lisatud käesolevale otsusele.

(9) Itaalia ametiasutused ei ole huvitatud isikute märkusi kommenteerinud.

2. **MEETME KIRJELDUS**

(10) Itaalia ametiasutused esitasid 23. aprilli 2008. aasta koosolekul komisjonile eespool osutatud dekreetseaduse nr 80, milles lubatakse Itaalia riigil anda 300 miljoni euro suurune laen 49,9 % ulatuses talle kuuluvale ettevõtjale Alitalia.

(11) Kõnealuse dekreetseaduse põhjendustes on sätestatud:

„Arvestades Alitalia finantsolukorda […] turu kohta antud teabe põhjal ning tema kandvat rolli suurima osa riikliku lennutranspordi teenuste osutamisel Itaalia territooriumi ja kolmandate riikide vahel, samuti reisijate ja kaupade riigisiseste vedude osutamisel kõnealuste lennuliinide ja piirkondlike lennujaamade vahel,

arvestades, et riiklikel ja territoriaalse järjepidevusega seonduvatel põhjustel on äärmiselt vajalik ja kiireloomuline tagada kõnealuse riikliku lennutranspordi teenuse osutamine riigi poolt Alitaliale antud lühiajalise laenu abil […], mis antakse turutingimustel ning ajaks, mis on hädavajalik selleks, et mitte kahjustada tegevuse jätkamist seni, kuni tööle on asunud uus juhtkond, kellele luuakse tingimused, et ta saaks täieulatusliku volitusega tagada valitud algatuste jätkumise, et muuta võimalikuks äriühingu saneerimine ja liberaliseerimisprotsessi lõpetamine."

(12) Kõnealuse dekreetseaduse artiklis 1 lubatakse Alitaliale koheste sularahavajaduste rahuldamiseks anda laenu 300 miljoni euro ulatuses, mis tuleb tagasi maksta võimalikult kiiresti ajavahemikul alates tema aktsiakapitali võõrandamisele järgnevast 30. päevast kuni 31. detsembrini 2008. Samuti nähakse selle artikliga ette, et kõnealuse laenu suhtes kohaldatakse intressimäära, mis on võrdne komisjoni vastuvõetud viitemääradega, nimelt kuni 30. juunini 2008 määra, mis on osutatud komisjoni teatises 25 liikmesriigile kehtivate riigiabi tagastamise intressimäärade ja viite/diskontomäärade kohta kehtivusega alates 1. jaanuarist 2008, ([5]) ning alates 1. juulist 2008 määra, mis on kindlaks määratud kooskõlas Euroopa Komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta. ([6])

(13) Itaalia ametiasutused teatasid 30. mai 2008. aasta kirjaga komisjonile, et Itaalia valitsus oli eespool osutatud dekreetseadusega nr 93 näinud ettevõtja Alitalia jaoks ette võimaluse kanda saadud laenusumma kahjumi katmiseks omavahendite arvele (vt kõnealuse dekreetseaduse artikli 4 lõige 3). See võimalus nähti ette selleks, et võimaldada ettevõtjal säilitada omakapitali väärtust, selleks et aktsiakapital ja reservid ei langeks kahjumi tõttu allapoole seaduslikku piiri, mis põhjustaks maksejõuetusmenetluse (*procedura concorsuale*) algatamise, ning jätta erastamisvõimalus avatuks ja usaldusväärseks.

(14) Dekreetseaduses nr 80 sätestatud laenu tagasimaksmise korda kohaldatakse seoses dekreetseadusega nr 93, välja arvatud laenu suhtes kohaldatav intressimäär, mida suurendatakse 1 % (vt dekreetseaduse nr 93 artikli 4 lõiked 1 ja 2), ning asjaolu, et ettevõtte likvideerimise korral makstakse kõnealune summa tagasi alles pärast kõikide teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist aktsiakapitaliga solidaarselt ja proportsionaalselt (vt dekreetseaduse nr 93 artikli 4 lõige 4).

([4]) ELT C 184, 22.7.2008, lk 34.

([5]) ELT C 319, 29.12.2007, lk 6.

([6]) ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

3. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

(15) Komisjon märkis oma 11. juuni 2008. aasta otsuses, et kõnealuse meetme puhul on tegemist Itaalia riigi antud laenuga, mille summa võib arvestada Alitalia omakapitali hulka ([7]) (edaspidi „meede").

(16) Seoses kõnealuse meetme liigitamisega riigiabiks väljendas komisjon oma kahtlusi selle kohta, kas Itaalia riik käitus Alitalia suhtes kõnealust abimeedet rakendades teadliku aktsionärina, kes järgib struktuuri-, globaalset või sektoripoliitikat ning kes tavalise investoriga võrreldes juhindub investeeritud kapitali pikaajalisema tasuvuse väljavaadetest.

(17) Sellega seoses leidis komisjon oma käsutuses oleva teabe alusel eelkõige, et hoolimata asjaomaste vahendite kasutusviisist annab kõnealune meede Alitaliale majandusliku eelise, mida ta tavalistes turutingimustes ei oleks saanud. See hinnang põhines ettevõtja finantsolukorral ning uuritava abimeetme rakendamise tingimustel ja asjaoludel.

(18) Samuti oli komisjonil kahtlusi meetme kokkusobivuses ühisturuga. Selles menetluse etapis oma käsutuses olevale teabele tuginedes leidis komisjon eelkõige, et kõnealust meedet ei saa pidada ühisturuga kokkusobivaks raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate suuniste (edaspidi „2004. aasta suunised") ([8]) kohaselt. Komisjon tuletas meelde, et Alitaliale oli juba antud ümberkorraldus- ja päästmisabi.

(19) Seetõttu otsustas komisjon algatada ametliku uurimismenetluse, et hajutada oma kahtlusi seoses kõnealuse meetme liigitamisega riigiabiks ning selle meetme kokkusobivusega ühisturuga.

4. ITAALIA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED

(20) Itaalia ametiasutused on oma märkustes seisukohal, et kõnealune meede ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(21) Sellega seoses leiavad Itaalia ametiasutused, et Itaalia riik on käitunud aktsionärina, kelle eesmärk on tagada ettevõttele, milles tal on osalus, vajalikud finantsvahendid, et täita lühiajalises perspektiivis oma sularahavajadus. Itaalia antud tavapärane osanikulaen on seega lihtsalt riigi osaluse väärtuse tagamiseks mõeldud sildfinantseerimine, mida oleks andnud teadlik aktsionär, kes järgib struktuuri-, globaalset või sektoripoliitikat ning kes tavalise investoriga võrreldes juhindub investeeritud kapitali pikaajalisema tasuvuse väljavaadetest. Sellega seoses on käesoleval juhul kohaldatavad intressimäärad kooskõlas osanikupoolse rahastamise iseloomu ja eesmärkidega. Ehkki kõige sagedamini on sellise rahastamise tunnuseks kasumlikkuse puudumine, oleks kõnealusel juhul seda käsitletud kasumlikuna, võttes arvesse laenuandja staatust ning määrates intressimäära kindlaks sellisel tasemel, mis võimaldab kapitalilt saada otsest ja adekvaatset majanduslikku tulu.

(22) Komisjoni väite kohta, mille kohaselt põhinevad kõnealuse meetme riigiabiks liigitamisega seonduvad kahtlused asjaolul, et see võeti vastu samal ajal, kui võeti tagasi Alitaliale 14. märtsil 2008 esitatud ostupakkumine, samuti sellel, et ei ole tõendatud „kindlate ja koheste väljavaadete olemasolu Alitalia ostmiseks mõne teise investori poolt", tuletab Itaalia meelde, et on juba täpsustanud põhjusi, mis ei võimaldanud erastamisprotsessi kontserniga Air France-KLM lõpetada. Itaalia ametiasutuste arvates ei ole olukorras, kus äriühingu vara väärtus aktsionäride jaoks tagatakse selle jääkväärtust säilitades, selle protsessi lõpetamata jätmine siiski erastamisprojektiga vastuolus.

(23) Samuti annavad pärast 30. maid 2008 toimunud sündmused alust arvata, et seda võimalust võib veel mõistlikult rakendada. Sellega seoses osutavad Itaalia ametiasutused 9.–10. juunil 2008 sõlmitud lepingule, milles Alitalia tegi ettevõtjale Intesa Sanpaolo S.p.A. (edaspidi „Intesa Sanpaolo") ülesandeks edendada ja välja töötada pakkumist, mis on mõeldud esitamiseks majandus- ja rahandusministeeriumile Alitalia aktsionärina ning Alitaliale, selleks et üks või mitu tööstus- või finantsinvestorit, kes on huvitatud Alitalia saneerimises, arendamises ja taaskäivitamises osalemisest eelkõige selle kapitaliseerimise kaudu, võtaksid pikaajaliselt ettevõtte üle kontrolli. Selle praegu rakendamisel oleva volituse kestus on 60 päeva ning seda võib ettevõtja taotlusel 30 päeva võrra pikendada.

(24) Peale selle leiavad Itaalia ametiasutused, et 2004. aasta suuniste kohaselt on kõnealune meede igal juhul kokkusobiv ühisturuga.

([7]) Käesolevas otsuses osutatud meede põhineb eespool nimetatud dekreetseadustel nr 80 ja 93.
([8]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

(25) Esiteks on Alitalia osutatud suuniste tähenduses raskustes olev äriühing. Teiseks on kõnealune meede tagasipööratav toiming, millega on täidetud 2004. aasta suunistes sätestatud nõue, mille kohaselt tuleb päästmisabi anda üksnes ajutise abi kujul ning selle puhul ei tohi olla tegemist struktuurimeetmetega.

(26) Kolmandaks on ettevõtte erastamisprotsess ning kõnealune meede, mis võeti vastu selle protsessi lõpetamiseks, kokkusobivad 2004. aasta suuniste punkti 25 alapunktis b sätestatud nõuetega. 300 miljoni euro suuruse laenuga tagatakse lihtsalt ettevõtte püsimajäämine, võimaldamata tal seejuures rakendada lennutransporditurul konkurentsivõime strateegiaid, mis võiksid põhjustada eeldatavaid majanduslikke tagajärgi.

(27) Neljandaks, komisjoni väite kohta, mille kohaselt „riik ei täitnud kohustust edastada ümberkorralduskava hiljemalt kuus kuud pärast meetme rakendamist” ([9]) (2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt c), väidavad Itaalia ametiasutused, et see kava töötatakse välja ettevõtte erastamisprotsessi käigus, mille kohta Itaalia esitas põhjaliku aruande oma 30. mail 2008 komisjonile saadetud kirjas. Sellega seoses tuletavad Itaalia ametiasutused meelde, et laenu täies ulatuses tagasimaksmise alternatiivse eelduse korral nähakse dekreetseadusega nr 93 ette, et tagasimaksmine peab kindlasti toimuma võimalikult kiiresti ajavahemikul alates 30. päevast pärast kogu majandus- ja rahandusministeeriumile kuuluva osaluse võõrandamise, teisisõnu tegeliku kontrolli kaotamise kuupäeva kuni 31. detsembrini 2008. Sellest järeldavad Itaalia ametiasutused, et ajakava oli vaidlustatud meetme vastuvõtmise hetkeks esitatud ning et see ajakava vastas selles osas sisuliselt 2004. aasta suunistes sätestatud nõuetele.

(28) Viiendaks, 2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkti d sätetest lähtudes oli kõnealuse laenu andmine vajalik ettevõtte kohese sularahavajaduse tõttu, mis tulenes objektiivsetest ja muu hulgas komisjoni 11. juuni 2008. aasta otsuses (vt kõnealuse otsuse põhjendused 18–20) tunnustatud majandusraskustest. Selle kohta tuletavad Itaalia ametiasutused meelde, et laenu eesmärk on tagada üksnes lühiajalises perspektiivis Alitalia püsimajäämine ja vara, et võimaldada erastamisprotsess edukalt lõpetada. Sekkumise kogusumma 300 miljoni euro ulatuses on nende eesmärkide täitmiseks hädavajalik ja proportsionaalne, nagu seda muu hulgas tõendas ka ettevõtte majandus- ja finantsolukord, mida Itaalia kirjeldas komisjonile 30. mail 2008 saadetud kirjas (vt leheküljed 6–9).

([9]) Komisjoni eespool osutatud 11. juuni 2008. aasta otsuse põhjendus 7.

(29) Kuuendaks, 2004. aasta suuniste punkti 25 alapunktis e sätestatud ühekordse abi põhimõtte kohaldamine ei ole vastuolus käesoleva juhtumi konkreetsete asjaoludega.

(30) Ehkki Alitalia on juba saanud ümberkorraldusabi seoses ajavahemikuks 1996–2000 ette nähtud saneerimiskavaga ning päästmisabi 2004. aastal, võib tema puhul kõrvale kalduda ühekordse abi põhimõttest. Sellega seoses osutavad Itaalia ametiasutused komisjoni 1. detsembri 2004. aasta otsusele riigiabi kohta, mida Prantsusmaa kavatseb anda ettevõttele Bull ([10]) (edaspidi „Bulli otsus”).

(31) Itaalia ametiasutused tuletavad meelde, et ühekordse abi põhimõtte kohaldamise eesmärk on vältida olukorda, kus korduv riiklik sekkumine teatavate ettevõtete kasuks piirdub „kehtiva olukorra säilitamisega, lükates vältimatu edasi ning suunates majanduslikud ja sotsiaalsed probleemid teistele tõhusamatele tootjatele või teistele liikmesriikidele” (2004. aasta suuniste punkt 72). Seega tunnustaks kõnealuse põhimõtte kohaldamisest kõrvalekaldumise võimalus selliste juhtumite olemasolu, mille korral ei ole need elemendid tõestatavad, kuna teataval ajavahemikul samale abisaajale antud abi kumuleerumine ei ole piisav selleks, et leida, et asjaomane ettevõte „püsib elus vaid korduva riigiabi toel” (suuniste punkt 72).

(32) Sellega seoses võib ettevõtte erastamine, mis on endiselt võimalik ja usaldusväärne lahendus, kaasa tuua praegusega võrreldes täiesti uue olukorra seoses Alitalia tööstusliku juhtimise uute kontrolliasutuste alla paigutamisega ning võimaldada tänu uue äriühingu liikmete majanduslikele panustele ettevõtte kasumlikkuse taastada. Samuti väidavad Itaalia ametiasutused, et kõigil Alitaliast sõltumatutel ja ettenägematutel teguritel, mis pikendasid ettevõtte erastamisprotsessi, võivad kaheldamatult olla ettenägematud ja erakordsed tagajärjed, mille eest Alitalia ei vastuta vastavalt 2004. aasta suuniste punktile 73.

5. HUVITATUD KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

(33) Viis huvitatud isikut esitasid oma märkused komisjonile vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 2. Nende huvitatud isikute loetelu on lisatud käesolevale otsusele.

(34) Kõnealuse meetme riigiabiks liigitamise küsimuses toetavad neli huvitatud isikut komisjoni seisukohta, mille kohaselt on osutatud meede riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

([10]) ELT L 342, 24.12.2005, lk 81.

(35) British Airways (BA) ja Sterling Airlines märgivad, et kõnealuse meetme puudumisel läheks Alitalia vastavalt Itaalia õigusaktidele pankrotti. Seejuures kaotaks Alitalia tsiviillennunduse eeskirjade kohaldamisel oma lennuettevõtja sertifikaadi ning peaks seetõttu tegevuse lõpetama.

(36) Sellega seoses väidab Neos, et kõnealuse abimeetme tagasimaksmise suhtes kohaldatava intressimäära puhul ei võeta viitemäära suurendamisel 100 baaspunkti võrra sugugi arvesse riske, mida Itaalia ametiasutused kõnealust abimeedet rakendades kannavad. Samuti toetab Neos komisjoni 11. juuni 2008. aasta otsuses esitatud hinnangut selle kohta, et kõnealuse meetme andmise ajal puudusid Alitalial väljavaated erastamiseks. Seda asjaolu tõendavad suured pinged, mis valitsesid augustikuus Itaalia rahandusministeeriumi ja ettevõtte haldusnõukogu vahel seoses „ettevõtte järjepidevuse" ning ettevõtte poolaasta raamatupidamisaruannete heakskiitmisega.

(37) BA ja Sterling Airlines tuletavad meelde, et Alitalia on varem sarnast abi saanud. Ryanair väljendab kahetsust, et komisjon piiras 11. juunil 2008 algatatud ametliku uurimismenetluse rakendusala kõnealuse meetmega, kuna tema arvates on Alitalia saanud alates 2005. aasta novembrist ka muud ebaseaduslikku riigiabi. Nende muude meetmete analüüsimine võimaldaks toetada analüüsi, mille kohaselt ei oleks erainvestor käesolevatel asjaoludel nõustunud kõnealust abimeedet rakendama.

(38) Nii Neos kui ka Ryanair leiavad, et Itaalialt Alitaliale antud abi on mitu aastat põhjustanud konkurentsimoonutusi.

(39) Kõnealuse meetme kokkusobivuse kohta ühisturuga leiab BA, et selle meetme puhul on tegemist päästmisabiga ning seega peaks see vastama 2004. aasta suunistes sätestatud tingimustele. Kuna enne kõnealuse abi andmist ei teatatud sellest komisjonile, ei ole nimetatud suunistes sätestatud tingimused täidetud.

(40) Selle kohta väidab BA, et kõnealust meedet ei saa rakendada ilma suunistes sätestatud ühekordse abi põhimõtet rikkumata (2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt e), kuna Alitalia on juba komisjoni heakskiidetud ümberkorraldusabi saanud. BA lisab, et käesoleval juhul ei ole suuniste punktis 73 sätestatud ühekordse abi põhimõtte suhtes erandi tegemine kohaldatav, kuna Alitalial ei ole olnud tegemist ettenägematute asjaoludega, mille eest ta ei vastuta. Sellega seoses täpsustavad BA ja Sterling Airlines, et praegune väga keeruline olukord lennundussektoris, mis on eelkõige seotud naftahinna tõusuga, puudutab kõiki asjaomases sektoris tegutsevaid ettevõtjaid. BA järeldab sellest, et Alitalia ei saa seda väidet esitada 2004. aasta suunistes sätestatud ühekordse abi põhimõttest kõrvalekaldumiseks. Ettevõtte rahastamisvajadus tuleneb tema võimetusest viia ellu reforme ettevõttesiseste kulude vähendamiseks ning seda vaatamata riigiabile, mida Alitaliale on juba antud.

(41) Peale selle ei ole kõnealuse meetme puhul BA arvates tegemist laenugarantiide või laenude vormis antava likviidsustoetusega, vaid sellel on kapitalitoetuse tunnused, millega tagatakse Itaalia valitsusele ettevõtte üle tegelik kontroll (suuniste punkti 25 alapunkt a).

(42) 2004. aasta suunistes sätestatud tingimuse kohta, mis on seotud tõsiste sotsiaalsete raskuste olemasoluga, rõhutab BA, et Alitalia maksejõuetus ei põhjusta reisijaid kahjustavaid tõsiseid häireid, kuna nii riigisisestel liinidel kui ka rahvusvahelistel lendudel tegutsevad ka konkureerivad ettevõtjad. Kahjulikud mõjud Alitalia konkurentide olukorrale tulenevad Alitalia turul hoidmisest finantsraskustest hoolimata, Alitalia teenindatavate liinide arvu suurendamisest, eelkõige suunal Roomast ja Milanost Los Angelesse, ning Alitalia piletihindade alandamisest. Alitalia ärivalikud ei tundu tema finantsolukorda arvestades ratsionaalsed ning annavad tunnistust tema soovist oma turuosa riigiabi mittesaavate konkurentide ees suurendada (2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt b).

(43) Muu hulgas ei antud kõnealust abimeedet Alitaliale kuue kuuga piiritletud ajavahemikuks, nagu seda nõutakse 2004. aasta suunistega (punkti 25 alapunkt c).

(44) Lõpetuseks väidab BA, et äripoliitika puhul, mida iseloomustab ebaoluliste kulude tegemine, ei saa olla tagatud, et kõnealune abi piirduks summaga, mis on vajalik äriühingu tegevuse jätkamiseks ajavahemikul, milleks abi on lubatud, kuna see summa peab muu hulgas põhinema kahjumis äriühingu likviidsusvajadustel (2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt d).

(45) Ryanair heidab komisjonile ette, et too ei ole kõnealuse meetme viivitamatut peatamist siiani nõudnud ning soovib, et Alitalialt nõutaks talle Itaalia poolt antud 300 miljoni euro viivitamatut tagasimaksmist. Samuti rõhutab Ryanair, et vastupidiselt Itaalia ametiasutuste väidetule ei saa kõnealuse abimeetme Alitalia suhtes rakendamise põhjendamiseks tuua ühtegi riiklikku ja territoriaalse järjepidevusega seotud põhjust. Sellega seoses viitab Ryanair Alitalia turuosade vähendamisele teatavatel liinidel.

(46) ECTAA (European Travel Agents' and Tour Operators' Associations) ja GEBTA (Guild of European Business Travel Agents) seevastu leiavad, et kõnealuse meetme puhul, mille eesmärk on vältida Alitalia pankrotti, on selle rakendamine mõeldud reisijaid kaitsva õigusakti puudumisel tarbijate kaitsmiseks ettevõtte pankroti korral. ECTAA ja GEBTA lisavad, et kõnealuse laenu andmine oli ainus mõistlik lahendus, et vältida Alitalia pankrotti ning aidata teda erastamisprotsessi lõpetamisel. Arvestades ettevõtte taaskäivitamise väljavaateid, millest on kirjutatud ajakirjanduses, on selle laenu andmine majanduslikult põhjendatud, et alustada tulevast kasu silmas pidades Alitalia täielikku ümberkorraldamist.

6. ÜLEVAADE KOMISJONI OTSUSTEST ALITALIA KOHTA

(47) Käesolevas kontekstis ja kõnealuse meetme analüüsimiseks tuleks meenutada, et komisjon on Alitalia kohta varem vastu võtnud järgmised otsused:

— komisjoni 15. juuli 1997. aasta otsus Alitalia rekapitaliseerimise kohta: ([11]) selles otsuses leidis komisjon, et Alitalia rekapitaliseerimine 2 750 miljardi Itaalia liiri suuruse kapitalitoetusena on teatavatest kohustustest kinnipidamise korral riigiabi, mis sobib EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c kohaselt kokku ühisturuga;

— komisjoni 18. juuli 2001. aasta otsus Alitalia rekapitaliseerimise kohta: ([12]) kuna esimese astme kohus tühistas komisjoni 15. juuli 1997. aasta otsuse, ([13]) võttis komisjon sama rekapitaliseerimise kohta vastu uue otsuse. Selles otsuses jõudis komisjon samale järeldusele nagu oma 15. juuli 1997. aasta otsuses, nimelt et Alitalia rekapitaliseerimise puhul oli tegemist ühisturuga kokkusobiva riigiabiga; ([14])

— komisjoni 19. juuni 2002. aasta otsus, C 54/96 ja N 318/02 – „Kolmas osa ettevõtjale Alitalia antavast ümberkorraldusabist, mille komisjon kiitis heaks 18. juulil 2001, ning uus rekapitaliseerimine 1,4 miljardi euro ulatuses": ([15]) selle otsusega kiitis komisjon heaks eespool osutatud kolmanda osa ümberkorraldusabist (129 miljonit eurot) ning leidis, et uus rekapitaliseerimine ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses;

— komisjoni 20. juuli 2004. aasta otsus, N 279/2004 – „Kiireloomulised meetmed Alitalia ümberkorraldamiseks ja taaskäivitamiseks (ettevõtte päästmisabi)" ([16]) selle otsusega lubas komisjon anda päästmisabi riigitagatise kujul 400 miljoni euro suurusele sildlaenule; ([17])

— komisjoni 7. juuni 2005. aasta otsus, C 2/2005, mis käsitleb Alitalia struktuuri ümberkorraldamise kava: ([18]) selles otsuses leidis komisjon, et kõnealuste meetmete puhul ei ole tegemist riigiabiga EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

7. MEETME HINDAMINE EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 1 SUHTES

(48) Pärast ametliku uurimismenetluse algatamist EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 alusel ning arvestades Itaalia ametiasutuste ja huvitatud isikute sellega seoses esitatud argumente, leiab komisjon, et kõnealune meede, nimelt Alitaliale antud 300 miljoni euro suurune laen, mille võib arvestada ettevõtte omakapitali hulka, on riigiabi, mis on EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ühisturuga kokkusobimatu ning artikli 88 lõike 3 tähenduses ebaseaduslik.

7.1. Riigiabi olemasolu

(49) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 on sätestatud, et „igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, on ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust".

(50) Riikliku meetme liigitamine riigiabiks eeldab järgmiste kumulatiivsete tingimuste täitmist: 1) kõnealuse meetmega antakse eelis riigi ressursside abil; 2) see eelis on valikuline ning 3) kõnealune meede kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi ning võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. ([19])

(51) Tuleks esitada põhjused, mis võimaldavad komisjonil menetluse käesolevas etapis leida, et kõnealuse meetme puhul on need kumulatiivsed tingimused täidetud.

([11]) EÜT L 322, 25.11.1997, lk 44.
([12]) EÜT L 271, 12.10.2001, lk 28.
([13]) Esimese astme kohtu 12. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas Alitalia *vs.* komisjon (T-296/97, EKL, lk II-3871).
([14]) Alitalia poolt komisjoni 18. juuli 2001. aasta otsuse vastu esitatud hagi lükkas esimese astme kohus tagasi oma 9. juuli 2008. aasta otsusega kohtuasjas Alitalia *vs.* komisjon, T-301/01 (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata).
([15]) EÜT C 239, 4.10.2002, lk 2.
([16]) ELT C 125, 24.5.2005, lk 7.
([17]) Air One esitas selle otsuse tühistamiseks hagi, mida esimese astme kohus praegu menetleb (kohtuasi T-344/02).
([18]) ELT L 69, 8.3.2006, lk 1.
([19]) Vt näiteks Euroopa Kohtu 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas Ministero dell'Economia e delle Finanze *vs.* Cassa di Risparmio di Firenze (C-222/04, EKL, lk I-289, punkt 129).

7.1.1. *Riigi ressursside abil antud eelise olemasolu*

(52) Ühest küljest tuleks märkida, et kõnealune meede on laen, mille summa võib arvestada Alitalia omakapitali hulka, ([20]) mille andis ettevõtjale otseselt Itaalia riik ning mis seega seisneb riigi ressursside ülekandmises. Samuti on selle abimeetme andmine omistatav Itaalia riigile, kuna kõnealuse laenu andmise otsuse võttis 27. mai 2008. aasta dekreetseadusega täiendatud kujul 22. aprillil 2008 vastu Itaalia ministrite nõukogu.

(53) Kuna teisest küljest on tegemist majandusliku eelise olemasoluga, tuleks hinnata, kas sarnastel tingimustel oleks suudetud erainvestorit veenda tegema sama suurt kapitalitoetust kui kõnealusel juhul. Sellega seoses täpsustas Euroopa Kohus, et erainvestori käitumine, millega tuleb võrrelda majanduspoliitika eesmärke silmas pidava avalik-õigusliku investori sekkumist, ei pea tingimata olema tavalise investori käitumine, kes teeb kapitalipaigutusi nende vähem või rohkem lühiajalist tasuvust silmas pidades, kuid see peab olema vähemalt eraõigusliku valdusettevõtja või struktuuri-, globaalset või sektoripoliitikat järgiva ning investeeritud kapitali pikaajalise tasuvuse väljavaadetest juhinduva eraõigusliku kontserni käitumine. ([21])

(54) Samuti leidis Euroopa Kohus, et eraosanik võib mõistuspäraselt tegutsedes anda ajutistes raskustes ettevõtja püsimajäämiseks vajaliku kapitali, kui see ettevõtja on pärast ümberkorraldust võimeline oma kasumlikkust taastama. Kuid kui avalik-õigusliku investori kapitalipaigutustes ei peeta silmas mingit kasumlikkuse eesmärki isegi mitte pikaajalises perspektiivis, tuleb selliseid kapitalipaigutusi käsitada riigiabina EÜ asutamislepingu artikli 87 tähenduses. ([22])

(55) Samuti tuleks meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb hinnata nii riigiabi olemasolu kui ka selle olulisust, võttes arvesse olukorda selle andmise hetkel. ([23])

(56) Käesoleval juhul tuleks erainvestori kriteeriumi ja eespool osutatud põhimõtete kohaldamiseks võtta arvesse Alitalia finantsolukorda ning kõnealuse riikliku sekkumise asjaolusid.

7.1.1.1. Alitalia finantsolukord

(57) Alitalia finantsolukorra kohta leiab komisjon, et see oli kõnealuse laenu andmise ja dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmise ajal tõsiselt kahjustatud. Alitalia registreeris 2006. eelarveaasta kohta kogukahjumiks 626 miljonit eurot ja 2007. aasta eelarveaasta kohta 495 miljonit eurot. ([24])

(58) Samuti, nagu selgub ettevõtja avaldatud finantsteabest, registreeris Alitalia maksueelseks kahjumiks 214,8 miljonit eurot 2008. aasta esimese kvartali kohta, mis on 41 % rohkem kui samal ajavahemikul 2007. aastal. Muu hulgas ulatus Alitalia netovõlg 30. aprillil 2008. aastal 1,36 miljardi euroni, mis on 2007. aasta detsembrikuu tasemega võrreldes 13 % rohkem. Samal ajal vähenesid ettevõtte varad, mille hulka on arvestatud lühiajalised finantslaenud, 2008. aasta 30. aprillil 174 miljonile eurole ehk 53 % võrreldes 2007. aasta detsembri lõpuga ([25]).

(59) See asjaolu ilmneb selgelt ka dekreetseaduse nr 80 põhjal, milles on eelkõige märgitud, et kõnealuse laenu andmine peab võimaldama ettevõtet saneerida ning aitama tal rahuldada kiireloomulisi sularahavajadusi (vt põhjendused 57 ja 58 eespool).

(60) Peale selle väitsid Itaalia ametiasutused oma 30. mail 2008 komisjonile saadetud vastuses, et dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmist põhjendas ettevõtte finantsolukorra halvenemine ning selle eesmärk oli võimaldada ettevõttel oma väärtust säilitada ning tagada seega oma tegevuse jätkamine. Sellega seoses märgivad Itaalia ametiasutused, et võetud meetmete eesmärk on vältida kahjumist tulenevat aktsiakapitali ja reservide vähenemist allapoole seaduslikku piiri, mis tooks kaasa maksejõuetusmenetluse (*procedura concorsuale*) algatamise ja ettevõtte likvideerimise.

(61) Itaalia ametiasutused võtsid 3. juunil 2008 vastu dekreetseaduse nr 97, ([26]) milles samuti osutatakse eespool kirjeldatud Alitalia finantsolukorrale ning mis seda analüüsi kinnitab.

([20]) Käesolevas otsuses osutatud meede põhineb eespool osutatud dekreetseadustel nr 80 ja 93.

([21]) Vt eelkõige Euroopa Kohtu 14. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Hispaania *vs.* komisjon (EKL, lk I-4103, punktid 20–22).

([22]) Vt näiteks Euroopa Kohtu 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas Itaalia *vs.* komisjon (C-303/88, EKL, lk I-1433, punktid 21–22).

([23]) Vt näiteks esimese astme kohtu 19. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas Freistaat Thüringen *vs.* komisjon (T-318/00, EKL, lk II-4179, punkt 125).

([24]) Itaalia ametiasutuste poolt komisjonile 30. mai 2008. aasta kirjaga edastatud andmed.

([25]) Vt kättesaadavad finantstulemused Alitalia veebisaidilt (http://corporate.alitalia.com/en/investors/financial/index.aspx).

([26]) Decreto-legge nº 97, Disposizioni urgenti in materia di monitoraggio e trasparenza dei meccanismi di allocazione della spesa pubblica, nonche' in materia fiscale e di proroga di termini (Itaalia ametlik väljaanne nr 128, 3.6.2008).

(62) Kõik need elemendid annavad alust arvata, et Alitalia finantsolukord oli tõsiselt keeruline nii sellel päeval, mil dekreetseadusega nr 80 anti 300 miljoni euro suurune laen, kui ka dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmise päeval, nagu seda muu hulgas kinnitavad ka Itaalia ametiasutused oma 30. mail 2008 komisjonile saadetud kirjas. Selle kohta peab komisjon kohaseks märkida, et Itaalia ametiasutused ei seadnud seda hinnangut oma ametliku uurimismenetluse algatamise kohta esitatud märkustes mingil viisil kahtluse alla. ([27])

(63) Samuti peab komisjon sellega seoses kohaseks meelde tuletada, et Alitalia finantsolukord on alates 1997. aastast halvenenud ning on alates 2001. aastast olnud väga raske, nagu see ilmneb ka ettevõtte finantsolukorra kirjeldusest komisjoni 18. juuli 2001. aasta, 20. juuli 2004. aasta ja 7. juuni 2005. aasta otsustes (eespool osutatud otsused, vt põhjendus 47). Riiklikud abimeetmed, mida alates 1997. aastast on ettevõtte suhtes rakendatud, näitavad piisaval määral, et ettevõtte juba peaaegu kümne aasta jooksul tekkinud raskusi on korduvalt kõrvaldatud avalik-õigusliku aktsionäri sekkumise teel.

7.1.1.2. Riigi sekkumise asjaolud

(64) Kõnealuse abimeetme andmise tingimuste kohta märgib komisjon eelkõige, et dekreetseaduse nr 80 järgi on kohaldatav intressimäär see määr, millele on osutatud komisjoni teatises 25 liikmesriigile kehtivate riigiabi tagastamise intressimäärade ja viite/diskontomäärade kohta kehtivusega alates 1. jaanuarist 2008, ning alates 1. juulist 2008 intressimäär, mis on kindlaks määratud kooskõlas Euroopa Komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta. ([28]) Seda määra suurendati 1 % võrra dekreetseadusega 93. ([29])

(65) Komisjoni teatise kohta, mis käsitleb 25 liikmesriigile kehtivate riigiabi tagastamise intressimäärasid ja viite/diskontomäärasid kehtivusega alates 1. juuli 2008, ([30]) on oluline märkida, et seal esitatud määrad peaksid kajastama nende intressimäärade keskmist taset, mis eri liikmesriikides kehtivad keskmise pikkusega ja pikaajalistele laenudele (viis kuni kümme aastat) koos tavaliste tagatistega. Seega leiab komisjon, et tõsiselt kahjustatud finantsolukorras ettevõtte puhul ei saa neid määrasid pidada asjakohaseks isegi siis, kui neid 1 % võrra suurendada. Kõnealune teatis põhineb komisjoni 1997. aasta teatisel viite- ja diskontomäärade kehtestamise meetodi kohta, ([31]) milles on märgitud, et „sel viisil kindlaks tehtud viitemäär on baasmäär, mida võib suurendada erilise riskiga olukordades (näiteks raskustes ettevõte või pankade poolt harilikult nõutava tagatise puudumine). Sellistel juhtudel võib preemia olla 400 baaspunkti või rohkem, kui ükski eraõiguslik pank ei oleks sarnast laenu andma nõustunud.” Komisjon leiab, et viitemäära suurendamisel isegi 100 baaspunkti võrra, nagu see on ette nähtud dekreetseadusega nr 93, ei võeta adekvaatselt arvesse erakordselt rasket olukorda, milles Alitalia abimeetme rakendamise ajal oli.

(66) Euroopa Komisjoni teatise kohta, mis käsitleb viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamist, ([32]) võib märkida, et isegi kui see on kohaldatav, arvestades, et laen anti enne selle jõustumist ning meetme liigitamisel abimeetmeks lähtutakse selle andmise ajast, ei ole Itaalia ametiasutused vastanud komisjoni 11. juuni 2008. aasta otsuses väljendatud kahtlustele. Sellest järeldub, et komisjoni selles küsimuses avaldatud kahtlused on endiselt alles.

(67) Seega leiab komisjon eespool esitatud andmetele tuginedes, et kui erainvestor oleks olnud sarnases olukorras kui Itaalia riik käesoleval juhul, ei oleks ta isegi siis, kui ta oleks nõustunud kõnealust abi Alitaliale andma, olnud nõus sellega, et kohaldatavaks intressimääraks, isegi kui seda 100 baaspunkti võrra suurendada, on tavalises finantsolukorras oleva ettevõtte suhtes kohaldatav intressimäär.

(68) Seda hinnangut kõnealuse meetme suhtes kohaldatavate intressimäärade kohta ei sea Itaalia ametiasutuste 12. juuli 2008. aasta kirjas esitatud väited kahtluse alla. Oma seisukohta põhjendamata piirduvad Itaalia ametiasutused oma märkustes kinnitusega, et intressimäära suurus määrati kindlaks tasemel, mis võimaldab tagada kapitalilt otsese ja adekvaatse majandusliku tulu saamise.

(69) Seepeale märgib komisjon, et Itaalia valitsuse otsus kõnealuse laenu andmise kohta võeti vastu 22. aprillil 2008, pärast seda, kui samal päeval oli kontsern Air France-KLM tagasi võtnud Alitalia tagasiostu pakkumise, ([33]) ning et dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmist põhjendati ettevõtte finantsolukorra halvenemisega. Millised ka ei oleks eelkõige Alitalia finantsolukorraga seonduvad põhjused, miks Air France-KLM oma pakkumise tagasi võttis, ([34]) võeti otsus kõnealuse laenu andmise kohta vastu vahetult pärast kõnealust otsust pakkumise tagasivõtmise kohta.

([27]) Vt Itaalia ametiasutuste 12. juulil 2008 komisjonile saadetud kirja lõige 9.
([28]) Vt eespool esitatud põhjendus 12.
([29]) Vt eespool esitatud põhjendus 5.
([30]) Eespool osutatud, joonealune märkus nr 6.
([31]) EÜT C 273, 9.9.1997, lk 3.
([32]) Eespool osutatud, joonealune märkus nr 6.
([33]) Alitaliale esitati 14. märtsil 2008 aktsiate avalik vahetuspakkumine, mille Alitalia haldusnõukogu kiitis heaks 16. märtsil.
([34]) Vt eespool nimetatud Itaalia ametiasutuste 30. mai 2008. aasta kiri komisjonile.

(70) Selles osas ei saa nõustuda Itaalia ametiasutuste põhjendamata väitega, mille kohaselt ei ole kõnealuse tehingu tegemata jätmine vastuolus erastamisprojektiga, kuna puuduvad tõendid, mis näitaksid sellise projekti reaalset olemasolu kõnealuse abimeetme andmise ajal. Ettevõtte erastamiskatsed, millele Itaalia ametiasutused oma 30. mai 2008. aasta kirjas osutavad ning mis seonduvad ajavahemikuga 2006. aasta lõpust 2007. aasta lõpuni, ei tõenda, et kõnealuse abimeetme andmise ajal oleks tegelikult olemas olnud alternatiivne väljavaade tagasiostmiseks.

(71) B. Ermolli poolt Alitaliale saadetud kirja, millele Itaalia ametiasutused oma 30. mai 2008. aasta kirjas osutavad ning mis nende arvates näitab Itaalia ettevõtjate ja investorite huvi Alitalia taaskäivitamisprojekti väljatöötamise vastu, ei saa samuti sellise väljavaatena käsitada. ([35])

(72) Pärast 30. maid 2008 toimunud sündmuste kohta, millele Itaalia ametiasutused oma kirjades osutavad, ning täpsemalt 9.–10. juunil 2008 Alitalia ja Intesa Sanpaolo vahel sõlmitud lepingu kohta on asjakohane meelde tuletada, et kõnealuse meetme hindamiseks peab arvesse võtma meetme andmise ajal valitsenud tingimusi. Igal juhul märgib komisjon, et asjaolu, et Alitalia tegi 2008. aasta juunis Intesa Sanpaolole ülesandeks edendada ja otsida lahendust ettevõtte erastamiseks, ei saa käsitada ettevõtte tagasiostmise kindla ja viivitamatu perspektiivina, kuna sellel kuupäeval ei olnud muu hulgas vähimatki kindlust Intesa Sanpaolole usaldatud ülesande õnnestumise osas.

(73) Sellega seoses tuleb muu hulgas märkida, et kui Itaalia riik kõnealust abimeedet rakendas, ei toetanud Alitaliat riigiga samaaegselt ükski Alitalia eraaktsionär, et võimaldada tal oma kohese likviidsusvajadusega toime tulla.

(74) Asjaolud, et eespool osutatud tagasiostu pakkumise tagasivõtmine ja kõnealuse laenu andmine Itaalia valitsuse poolt toimusid peaaegu üheaegselt, et selle laenu andmise hetkel puudusid muud tagasivõtmise perspektiivid ning Alitalia eraaktsionärid ei teinud Itaalia riigiga samaaegset rahalist sekkumist, toetavad järeldust, mille kohaselt ei oleks võrreldava suurusega aktsionär olukorra raskust arvestades nõustunud kõnealust laenu andma.

([35]) Alitalia 13. mai 2008. aasta pressiteates on märgitud: „The Board expressed its appreciation for the communication from Mr Bruno Ermolli and awaits a clear statement of intent which proves to be in line with the above indications in order to agree to the requested due diligence."
(http://corporate.alitalia.com/en/press/press/index.aspx).

(75) Muu hulgas leiab komisjon, et Alitalia väga rasket finantsolukorda arvestades ei oleks selline erainvestor nõustunud andma talle mis tahes laenu ja *a fortiori* laenu, mille summa arvestatakse ettevõtte omakapitali hulka ning mis seega ettevõtte likvideerimise korral makstakse tagasi alles pärast kõigi teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist aktsiakapitaliga solidaarselt ja proportsionaalselt (vt dekreetseaduse nr 93 artikli 4 lõige 4). Algselt laenuna antud summa arvestamine Alitalia kapitali hulka tugevdab veelgi komisjoni seisukohta kõnealuse meetme riigiabi tunnuste kohta.

(76) Kõiki eespool esitatud elemente silmas pidades leiab komisjon seega, et Itaalia riik ei käitunud kõnealuse 300 miljoni euro suuruse abi andmisel Alitaliale teadliku aktsionärina, kes järgib struktuuri-, globaalset või sektoripoliitikat ning kes tavalise investoriga võrreldes juhindub investeeritud kapitali pikaajalisema tasuvuse väljavaadetest. ([36])

(77) Komisjon järeldab sellest, et ükskõik kuidas asjaomaseid vahendeid ka ei kasutataks, antakse kõnealuse meetmega Alitaliale riiklike vahendite abil majanduslik eelis, mida ta ei oleks tavalistes turutingimustes saanud. ([37])

7.1.2. *Meetme valikuline iseloom*

(78) Kõnealuse laenuga antakse Alitaliale majanduslik eelis, millest ta saab ainsana kasu. Seetõttu on kõnealusel meetmel valikuline iseloom.

7.1.3. *Liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutavad ja konkurentsi moonutavad tingimused*

(79) Komisjon leiab, et kõnealune meede mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust, kuna see on seotud ettevõttega, kelle transporditegevus on otseselt seotud kaubavahetusega ja hõlmab paljusid liikmesriike. Samuti kahjustab see meede või ähvardab kahjustada konkurentsi ühisturu piires, kuna on suunatud ühele ettevõtjale, kes konkureerib Euroopa võrgustikus ühenduse teiste lennuettevõtjatega, eelkõige pärast õhutranspordi liberaliseerimise kolmanda etapi jõustumist 1. jaanuaril 1993. ([38])

([36]) Vt näiteks esimese astme kohtu 15. septembri 1998. aasta otsus Breda Fucine Meridionali *vs.* komisjon, T-126/96 ja T-127/96 (EKL, lk II-3437, punkt 79).

([37]) Vt näiteks Euroopa Kohtu 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas SFEI, C-39/94 (EKL lk 3547, punkt 60).

([38]) Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2407/92, 23. juuli 1992, lennuettevõtjatele lennutegevuslubade väljaandmise kohta, nõukogu määrus (EMÜ) nr 2408/92, 23. juuli 1992, ühenduse lennuettevõtjate juurdepääsu kohta ühendusesisestele lennuliinidele, ja nõukogu määrus (EMÜ) nr 2409/92, 23. juuli 1992, piletihindade ja lastitariifide kohta – EÜT L 240, 24.8.1992, lk 1.

(80) Kõike eelmainitut silmas pidades ja käesolevas menetluse etapis oma käsutuses olevale teabele tuginedes leiab komisjon, et Itaalia riigi poolt Alitalia suhtes rakendatud abimeede 300 miljoni euro ulatuses on riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

7.2. **Abimeetme liigitamine ebaseaduslikuks abiks**

(81) EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaselt peab liikmesriik teatama kõikidest kavadest abi määramise või muutmise kohta. Huvitatud liikmesriik ei tohi rakendada kavandatavaid meetmeid enne, kui selle menetluse tulemusel on vastu võetud lõplik otsus.

(82) Itaalia valitsuse otsus 300 miljoni euro suuruse laenu andmise kohta võeti vastu 22. aprillil 2008 dekreetseadusega nr 80. Seega olid vahendid antud kõnealuseks kuupäevaks Alitalia käsutusse, nagu seda muu hulgas kinnitasid ka Itaalia ametiasutused 23. aprillil 2008 toimunud kohtumisel komisjoniga. Dekreetseadus nr 93, millega nähakse ette võimalus arvestada kõnealune laenusumma ettevõtte omakapitali hulka, võeti vastu 27. mail 2008.

(83) Komisjon sedastab, et Itaalia ei olnud talle kõnealusest meetmest teatanud ei dekreetseaduse nr 80 ega ka dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmise päeval. Komisjoni hinnangul on Itaalia kõnealust abi määrates käitunud ebaseaduslikult, rikkudes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3.

7.3. **Abimeetme kokkusobivus ühisturuga**

(84) Kuna komisjon leiab, et kõnealuse meetme puhul on tegemist riigiabiga EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, tuleks analüüsida selle abi võimalikku kokkusobivust ühisturuga, pidades silmas osutatud artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandeid. Sellega seoses tuleks meelde tuletada, et kõnealuse abi saaja tegutseb lennutranspordi valdkonnas.

(85) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 sätestatud erandite kohta, mis on seotud üksiktarbijatele antava sotsiaalabi, loodusõnnetuste ja erakorraliste sündmuste kahju korvamiseks antava abi ning Saksamaa Liitvabariigi teatavate piirkondade majandusele antava abiga, leiab komisjon, et need erandid ei ole käesoleval juhul sugugi asjakohased.

(86) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis b sätestatud erandi kohta võib märkida, et kõnealuse abimeetme puhul ei ole tegemist üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projektiga ning see ei ole mõeldud tõsise häire kõrvaldamiseks Itaalia majanduses. Samuti ei ole kõnealuse abimeetme eesmärk kultuuri edendamine ja kultuuripärandi säilitamine EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis d sätestatud erandi tähenduses.

(87) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandi kohta, millega lubatakse anda abi teatava majandustegevuse arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, leiab komisjon, et miski ei anna alust järeldada, et kõnealune abi on kokkusobiv ühisturuga. Käesoleval juhul ei tundu olevat kohaldatav ükski erand, mis on selles osas ette nähtud komisjoni suunistega EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 ning Euroopa Majanduspiirkonna Lepingu (EMP) artikli 61 kohaldamise kohta lennundussektorile antava riigiabi korral, ([39]) nagu neid on täiendatud komisjoni teatisega, (mis käsitleb) ühenduse suuniseid lennujaamade rahastamise ja piirkondlikest lennujaamadest opereerivate lennuettevõtjate riikliku stardiabi kohta. ([40])

(88) Muu hulgas, kuigi komisjon oli erandkorras lubanud lennutranspordi valdkonnas teatava tegevusabi andmist 2000. aastal muudetud 1998. aasta regionaalabi suuniste alusel ([41]) neile lennuliinidele, mis väljuvad äärepoolseimate piirkondade territooriumilt, ning selleks, et kompenseerida kõnealuste EÜ asutamislepingu artikli 299 lõikes 2 osutatud piirkondade ebasoodsatest tingimustest tulenevaid lisakulusid, ei ole see erand käesoleval juhul sugugi asjakohane.

(89) Eespool esitatud erandite kohta peab komisjon sedastama, et Itaalia ametiasutused ei ole oma kirjades osutanud, milliseid neist eranditest nad käesoleval juhul kohaldasid.

(90) Itaalia ametiasutuste esitatud väite kohta, mille kohaselt oli riiklikel ja territoriaalse järjepidevusega seotud põhjustel vaja tagada avalik-õiguslik teenindamine Alitalia poolt, nendib komisjon, et ainult selle ühe põhjendamata väite alusel ei ole komisjonil võimalik järeldada, et kõnealune abimeede on ühisturuga kokkusobiv.

(91) Lõpetuseks leiab komisjon, et kõnealust abimeedet ei saa pidada ühisturuga kokkusobivaks 2004. aasta suuniste kohaselt. Ehkki Alitalia võib liigitada raskustes olevaks äriühinguks osutatud suuniste tähenduses, ei ole käesoleval juhul täidetud muud kumulatiivsed tingimused, mis võimaldavad kõnealust laenu pidada päästmisabiks.

([39]) EÜT C 350, 10.12.1994, lk 5.
([40]) ELT C 312, 9.12.2005, lk 1.
([41]) EÜT C 258, 9.9.2000, lk 5.

(92) Esiteks sedastab komisjon, et Itaalia ametiasutused ei ole tõendanud, et kõnealusel meetmel ei ole soovimatut mõju teistele liikmesriikidele. ([42]) Selles osas piirduvad Itaalia ametiasutused märkimisega, et erastamisprotsess ning sellega seoses kõnealuse abimeetme andmine on üldise iseloomuga protsess, kuna nimetatud meetme andmine ei sunni Alitaliat rakendama konkurentsistrateegiaid. Itaalia ametiasutused ei ole üksikasjalikult kirjeldanud tõsiseid sotsiaalseid raskusi, mis võiksid kõnealuse meetme rakendamist põhjendada.

(93) Teiseks ei ole Itaalia ametiasutused täitnud kohustust esitada hiljemalt kuue kuu jooksul pärast asjaomase meetme rakendamist kas ümberkorralduskava, likvideerimiskava või tõend kõnealuse laenu täieliku tagasimaksmise kohta ([43]). Itaalia ametiasutused osutavad oma kirjades nii ümberkorralduskava kui ka kõnealuse abimeetme tagasimaksmiseks kindlaksmääratud ajakava olemasolule. Seega ei võimalda ühest küljest Itaalia ametiasutuste väide, mille kohaselt töötatakse ümberkorralduskava välja 2006. aastal alanud Alitalia erastamisprotsessi raames, järeldada, et komisjoni ees on ametlikult täidetud kohustus edastada ettevõtte tegelik ümberkorralduskava kuue kuu jooksul pärast abimeetme rakendamist.

(94) Teisest küljest ei võimalda ka laenu tagasimaksmise väidetav ajakava, millele osutatakse eespool nimetatud dekreetseaduses nr 93, komisjonil järeldada, et 2004. aasta suuniste lõike 25 punktis c sätestatud tingimus on täidetud. Asjaolu, et kõnealune laen tuleks tagasi maksta võimalikult kiiresti ajavahemikul alates 30. päevast pärast Alitalia aktsiakapitali võõrandamist kuni 31. detsembrini 2008, ei võimalda järeldada, et Itaalia ametiasutused on võtnud endale kohustuse esitada nende kuue kuu jooksul, kui kõnealust meedet dekreetseaduse nr 80 alusel rakendatakse, ehk hiljemalt 23. oktoobriks 2008, tõendi selle laenu täies ulatuses tagasimaksmise kohta.

(95) Igal juhul ei võta Itaalia ametiasutused arvesse asjaolu, et dekreetseaduse nr 93 artikli 4 lõikes 4 märgitakse, et ettevõtte likvideerimise korral makstakse kõnealune summa tagasi alles pärast kõikide teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist solidaarselt ja proportsionaalselt aktsiakapitaliga, mis rikub selle eelduse korral isegi igasuguse tagasimaksmise väljavaate. Muu hulgas ei saa ettevõtte likvideerimise eelduse nimetamist kõnealuses dekreedis pidada Itaalia võetud kohustuseks edastada likvideerimiskava hiljemalt kuus kuud pärast meetme rakendamist.

(96) Kolmandaks ei ole Itaalia ametiasutused tõendanud ka seda, et kõnealune abi on piiratud ettevõtte tegevuse jätkamiseks vajaliku summaga (2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt d). Itaalia ametiasutused on oma kirjades piirdunud kinnitusega, et Alitalia kasuks tehtud sekkumise kogusumma oli rangelt vajalik ja proportsionaalne ettevõtte püsimajäämise ja vara säilitamise eesmärgiga. Vastupidiselt Itaalia ametiasutuste väidetule ei võimalda nende 30. mail 2008 komisjonile saadetud kirjas esitatud kirjeldus ettevõtte finantsolukorra kohta sellisele järeldusele jõuda.

(97) Neljandaks ei saa mingil juhul väita, et Alitalia oleks kinni pidanud ühekordse abi põhimõttega seotud tingimusest, ([44]) olgu siis tegu päästmisabi või ümberkorraldusabiga. Tuleks meelde tuletada, et 2004. aasta suuniste kohaselt ei luba komisjon uut päästmisabi või ümberkorraldusabi anda, kui ettevõte on juba varem saanud päästmisabi või ümberkorraldusabi ning kui päästmisabi andmisest, ümberkorraldamisperioodi lõppemisest või ümberkorraldamiskava peatamisest on möödunud vähem kui kümme aastat.

(98) Alitalia on juba saanud ümberkorraldusabi, mille komisjon kiitis heaks oma 18. juuli 2001. aasta otsusega, ([45]) ning päästmisabi riigitagatise kujul 400 miljoni euro suurusele sildlaenule, mille komisjon kiitis heaks 20. juuli 2004. aasta otsusega. ([46]) Kuna viimase abi andmisest ei ole möödunud kümmet aastat, ei ole Alitalial käesoleval juhul võimalik kõnealust abi saada.

(99) 2004. aasta suunistega on siiski ette nähtud erandid selle ühekordse abi eeskirja kohaldamise suhtes. Ent ühest küljest leiab komisjon, et punkti 73 alapunktis a või b sätestatud tingimused ei ole käesoleval juhul täidetud. Muu hulgas ei ole ka Itaalia ametiasutused osutanud, et need erandid oleksid käesoleval juhul kohaldatavad.

(100) Teisest küljest leiab komisjon 2004. aasta suuniste punkti 73 alapunktis c sätestatud erandi kohta, mis on seotud erandlike ja ettenägematute asjaoludega, mille eest asjaomane äriühing ei vastuta, et ka see ei ole käesoleval juhul kohaldatav.

(101) Tuleks meelde tuletada, et Alitalia finantsraskused on juba palju aastaid püsiva iseloomuga, mistõttu ei saa ettevõtte raskusi, mis kõnealuse abimeetme andmist põhjendavad, liigitada erandlikeks ja ettenägematuteks asjaoludeks, mille eest äriühing ei vastuta.

([42]) Vt 2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt b.
([43]) Vt 2004. aasta suuniste punkti 25 alapunkt c.
([44]) Vt 2004. aasta suuniste jaotise 3.1.1 punkti 25 alapunkt c ja jaotis 3.3.
([45]) Komisjoni 18. juuli 2001. aasta otsus (eespool nimetatud põhjenduses 47).
([46]) Komisjoni 20. juuli 2004. aasta otsus (eespool nimetatud põhjenduses 47).

(102) Sellega seoses on kohane osutada Alitalia finantsolukorra kirjeldusele, mis on esitatud komisjoni (eespool osutatud) 18. juuli 2001. aasta, 20. juuli 2004. aasta ja 7. juuni 2005 aasta otsustes, mis annavad tunnistust ettevõtte raskest olukorrast alates 1997. aastast ning murettekitavast olukorrast alates 2001. aastast ([47]). Alitalia väga raske finantsolukord kõnealuse abimeetme rakendamise päeval näitab muu hulgas ka selle ümberkorralduskava läbikukkumist, millest komisjonile teatati 2004. aastal ning mida komisjon käsitles oma 7. juuni 2005. aasta otsuses. ([48])

(103) Muu hulgas annavad sellise raske finantsolukorra püsivast iseloomust tunnistust ka Itaalia ametiasutuste viimaste aastate jooksul Alitalia kasuks rakendatud abimeetmed (vt 7. jagu eespool). ([49])

(104) Sellega seoses ei saa praeguse väga raske olukorraga lennutranspordi sektoris, mis on eelkõige seotud naftahinna tõusu kiirenemisega 2008. aasta esimesel poolel, põhjendada erakordselt rasket finantsolukorda, milles Alitalia juba palju aastaid on. Selle kohta tuletame meelde, et eespool osutatud 23. aprilli 2008. aasta dekreetseaduse nr 80 kohaselt on kõnealuse laenu andmine põhjendatud ettevõtte finantsolukorra ja tema kohese sularahavajadusega ning et dekreetseaduse nr 93 vastuvõtmist põhjendas ettevõtte finantsolukorra halvenemine ning selle eesmärk on võimaldada ettevõttel säilitada oma väärtus ning tagada seega oma tegevuse jätkumine. ([50])

(105) Kuna seega ei ole mingit kahtlust, et praegune majanduslik olukord süvendab Alitalia raskusi, ei ole mingit kahtlust ka selles, et need majandusraskused olid olemas juba varem ning et praegune olukord mõjutab kõiki lennundusettevõtjaid.

(106) Sellest järeldub, et käesoleva juhtumi asjaoludel ei saa kõrvale kalduda 2004. aasta suunistes sätestatud ühekordse abi põhimõttest.

(107) Asjaolu, et Itaalia osutas Bulli otsusele, ei sea käesolevat analüüsi kahtluse alla.

(108) Selles otsuses leiab komisjon, et kõnealuse juhu konkreetsetel tingimustel ei ole ühekordse abi kriteerium (*one time, last time*) vastuolus Prantsusmaa teatatud abi lubamisega isegi siis, kui enne uue ümberkorraldusabi määramist ei ole lõppenud kümneaastane tähtaeg. Komisjon on kõnealuses otsuses seisukohal, et selle põhimõtte eesmärgist, nimelt mis tahes liigse abi andmise takistamise eesmärgist oli kinni peetud, kuna Prantsusmaa ei hoidnud Bulli kunstlikult elus, isegi kui viimase raskused oleksid olnud püsiva iseloomuga.

(109) Sellegipoolest tuleks märkida, et äriühingu Bull suhtes kohaldati 1999. aasta suuniseid ja mitte 2004. aasta omi, nagu käesoleval juhul. ([51]) Vastupidiselt 1999. aasta suunistele nähakse 2004. aasta suunistega ette, et ühekordse abi põhimõtte kohaldamisel päästmisabi või ümberkorraldusabi suhtes ei võeta arvesse mitte üksnes asjaomasele ettevõttele varem antud ümberkorraldusabi, vaid ka päästmisabi. Samuti märgib komisjon, et 2004. aasta suunistest tuleneb, et selleks et vältida äriühingute ebaausat abistamist ning nende eluspüsimist vaid korduva riigiabi toel, tohib päästmisabi või ümberkorraldusabi anda ainult üks kord (vt punkt 72).

([47]) Komisjoni 18. juuli 2001. aasta otsuses leitakse järgmist: „Vaatamata ümberkorralduskava kohandamiste järjestikustele parandamistele 1997. aasta veebruaris ja juunis, millest komisjonile teatati 26. juunil 1997, tundub, et Alitalia on ettevõte, kelle konkreetne risk on jätkuvalt väga suur. Sellega seoses tuleks meelde tuletada, et […] ettevõte on erakordselt raskes ja ebakindlas finantsolukorras. Ainult 1 000 miljardi Itaalia liiri suurune kapitalitoetus 1996. aasta juunis võimaldas tal pankrotti vältida, kuna ettevõtte omavahendid olid 1996. aasta kevadeks vähenenud enam-vähem nullini ning tema laenukoormus on märkimisväärne. Võttes arvesse ettevõtte suurust ja kavandatava investeeringu ulatust, võib ainuüksi ettevõtte finantsstruktuuri selline tasakaalustamatus sundida turumajanduslike normide kohaselt käituvat investorit meelt muutma.” Peale selle ilmneb 20. juuli 2004. aasta otsusest, et Alitalia olukord on alates 2001. aastast jätkuvalt murettekitav, millest annavad märku olukorra suurenev tõsidus, ettevõtte aktsiatega kauplemise peatamine teisipäeval, 4. mail 2004, pärast seda kui aktsia väärtus vähenes 15 % võrra 0,1195 eurole, ning Alitalia raamatupidamisaruannete auditeerimisettevõte oli sedastanud tema finantsolukorra halvenemist ning märkinud, et radikaalsete ja adekvaatsete meetmete puudumisel nõuab selline finantsolukord uusi lahendusi, sealhulgas ettevõtte likvideerimist. Vt ka 7. juuni 2005. aasta otsuses esitatud ülevaadet ettevõtte olukorra kohta 2004. aasta juulis.

([48]) Tuleks meelde tuletada, et komisjonile 2004. aastal esitatud ümberkorralduskavaga nähti 2008. aastaks ette umbes ühe miljardi euro suurune kasv aastas, millest 200 miljonit eurot moodustab kasutuskoefitsiendi suurenemine ja umbes 770 miljonit eurot on kavaga ettenähtud sekkumiste tulemus; viimaste hulgas tuleneb suurim kasum ostu, äri- ja personalikuludega seotud kokkuhoiust (vt 7. juuni 2005. aasta otsuse põhjendus 203).

([49]) 2004. aasta suuniste alusel, „kui päästmisabi antakse äriühingule, mis on juba saanud ümberkorraldamisabi, võib lugeda, et abisaaja raskused on püsiva iseloomuga ning korduv riigi sekkumine põhjustab konkurentsimoonutusi, mis on vastuolus ühise huviga. Selline korduv riigi sekkumine ei tohiks olla lubatud” (punkti 72 lõpus).

([50]) Vt põhjendus 57 eespool.

([51]) Vt joonealune märkus nr 9 Bulli otsuse kohta (eespool).

(110) Samuti, vastupidiselt Bulli juhtumi konkreetsetele asjaoludele, ([52]) ei ole Alitalia raskused, mis kõnealuse meetme andmist põhjendavad, seotud praeguse ebasoodsa olukorraga lennutranspordi valdkonnas, nagu seda on juba eespool märgitud. Peale selle on need raskused sama iseloomuga kui ettevõtte varasemad raskused, nagu nähtub tema finantsolukorrast alates 1997. aastast (vt põhjendused 57 ja 58 eespool), ning vastupidiselt Bulli juhtumi asjaoludele ([53]) on need raskused püsiva iseloomuga.

(111) Lõpuks, vastupidiselt sellele, mida komisjon oli oma Bulli otsuses sedastanud, ([54]) on Alitalia saanud ühel korral ümberkorraldusabi ja ühel korral päästmisabi riigitagatise kujul ning pärast nende abimeetmete andmist ettenähtud tähtaeg ei ole veel kaugeltki täis.

(112) Sellest järeldub, et isegi kui eeldada, et 2004. aasta suunistes sätestatud muud kõnealust laenu päästmisabina käsitada võimaldavad kumulatiivsed tingimused on täidetud (*quod non*), ei ole käesoleval juhul täidetud ühekordse abi põhimõttega seotud tingimus ning sellest ei saa kõrvale kalduda, kohaldades ühte osutatud suuniste punktis 73 sätestatud eranditest.

(113) Kõigest eelmainitust võib järeldada, et kõnealune abimeede ei ole kokkusobiv ühisturuga.

7.4. **Abi tagastamine**

(114) Komisjon tuletab meelde, et nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 (praegu EÜ asutamislepingu artikkel 88) kohaldamiseks) ([55]) artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb mis tahes ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu abi selle saajalt tagasi saada.

(115) Kuna kõnealune abimeede on Alitaliale antud ebaseaduslikult ning see ei sobi kokku ühisturuga, peab Alitalia selle tagastama. ([56])

(116) Komisjon tuletab meelde, et arvestades Alitalia väga rasket finantsolukorda ning kõnealuse abimeetme andmise tingimusi, ei oleks erainvestor nõustunud talle andma mis tahes laenu ning *a fortiori* laenu, mille summa arvestatakse ettevõtte omakapitali hulka. Arvestades kõnealuse meetme iseloomu ning selle andmise asjaolusid, leiab komisjon, et tagasi tuleb maksta kogu laenusumma.

(117) Peale selle tuleb kõnealuse laenu tagasimaksmisel arvesse võtta jooksvaid intresse, mida arvestatakse alates kuupäevast, millal kõnealune abi ettevõtte käsutusse anti, st alates 22. aprillist 2008, kuni selle tegeliku tagasimaksmiseni. ([57])

7.5. **Kokkuvõte**

(118) Komisjon leiab, et Itaalia on ebaseaduslikult rakendanud abimeedet, mis seisneb Alitaliale 300 miljoni euro suuruse laenu andmises, mille võib arvestada ettevõtte omakapitali hulka, rikkudes seega EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3.

(119) Seetõttu peab Itaalia võtma kõik vajalikud meetmed, et see ühisturuga kokkusobimatu riigiabi tagasi saada. Riigiabi tuleb tagasi saada selle saajalt, nimelt Alitalialt.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Alitaliale antud 300 miljoni euro suurune laen, mille ettevõte võis arvestada omakapitali hulka ning mille andmisega rikkus Itaalia EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3, on ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Itaalia nõuab abisaajalt artiklis 1 osutatud abi tagasi.

2. Tagasimakstavatelt summadelt arvestatakse intressi alates kuupäevast, millal need abisaaja käsutusse anti, kuni nende tegeliku tagasimaksmiseni.

([52]) Vt Bulli otsuse põhjendus 71 (eespool).
([53]) Vt Bulli otsuse põhjendus 73 (eespool).
([54]) Vt Bulli otsuse põhjendus 74 (eespool).
([55]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.
([56]) Komisjon peab oluliseks märkida, et tingimused, mis oleksid tal võimaldanud vastu võtta otsuse, millega kohustatakse Itaaliat enne käesoleva otsuse vastuvõtmist kõnealust abi ajutiselt tagasi nõudma, ei olnud käesoleval juhul täidetud, kuna eelkõige ei olnud tõendatud, et mõne Alitalia konkurendi jaoks oli olemas tõsine oht saada olulist ja korvamatut kahju (vt eespool osutatud määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 11 lõige 2).
([57]) Vt (eespool osutatud) määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõige 2 ja põhjendused 80, 83 ja 113 eespool.

3. Intressid arvutatakse liitintressina kooskõlas määruse (EÜ) nr 794/2004 ([58]) V peatükiga ja määrust (EÜ) nr 794/2004 muutva määrusega (EÜ) nr 271/2008. ([59])

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tulemuslikult.

2. Itaalia tagab, et käesolev otsus rakendatakse nelja kuu jooksul alates otsusest teatamise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist edastab Itaalia komisjonile järgmise teabe:

a) abisaajalt sissenõutav kogusumma (põhisumma ja intressid);

b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;

c) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajalt on nõutud abi tagasimaksmist.

2. Itaalia teavitab komisjoni järjekindlalt käesoleva otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete elluviimisest, kuni artiklis 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Itaalia esitab komisjoni taotlusel viivitamatult mis tahes teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Samuti esitab Itaalia üksikasjaliku teabe abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja tagasinõutavate intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 12. november 2008

Komisjoni nimel

asepresident

Antonio TAJANI

([58]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.
([59]) ELT L 82, 25.3.2008, lk 1.

LISA

Loetelu huvitatud isikutest, kes esitasid komisjonile oma märkused vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 2

1. Sterling Airlines A/S

2. British Airways Plc

3. Ryanair

4. Neos SpA

5. European Travel Agents' ja Tour Operators' Associations ning Guild of European Business Travel Agents